

Obsah

OTÁZKY A NÁZORY

Sociologie vědy pod útokem fyziků
aneb o jedné vzpouře výzkumného
předmětu: Science Wars

262

Jan Maršálek

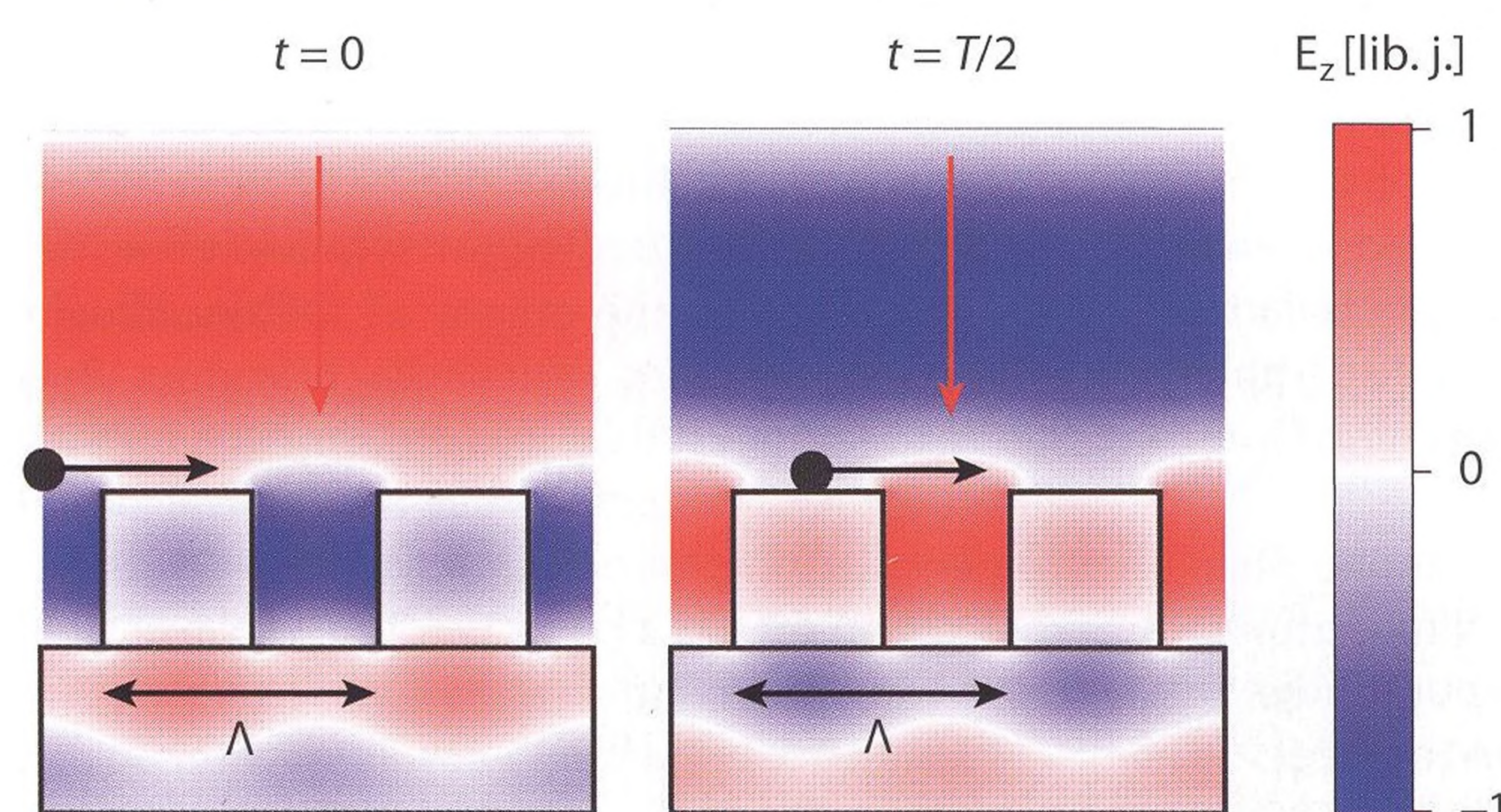

REFERÁTY

Stimulované nepružné interakce
volných elektronů se světlem

267

Martin Kozák

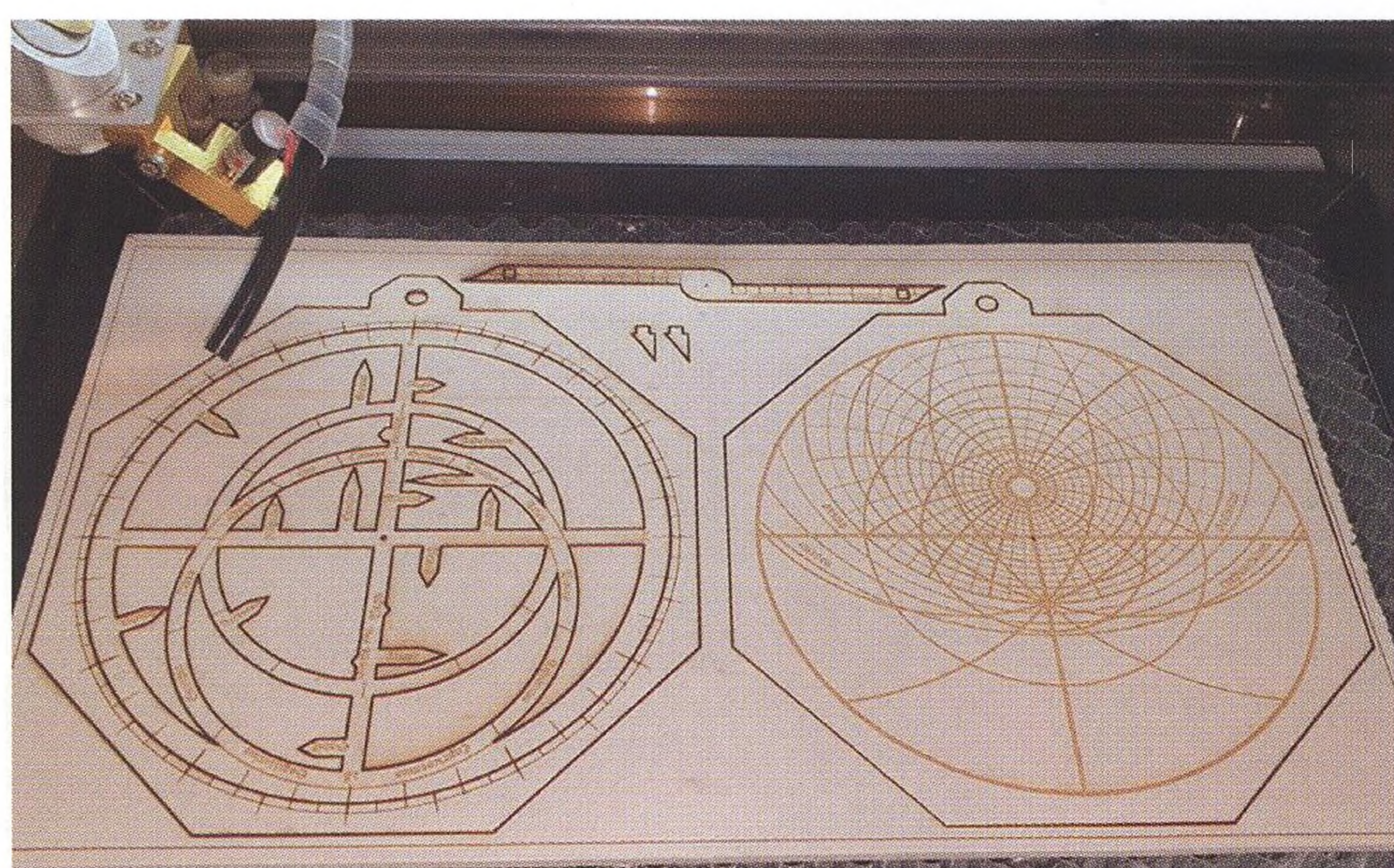

FYZIKÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Stavba astrolábu

282

Marco Souza de Joode

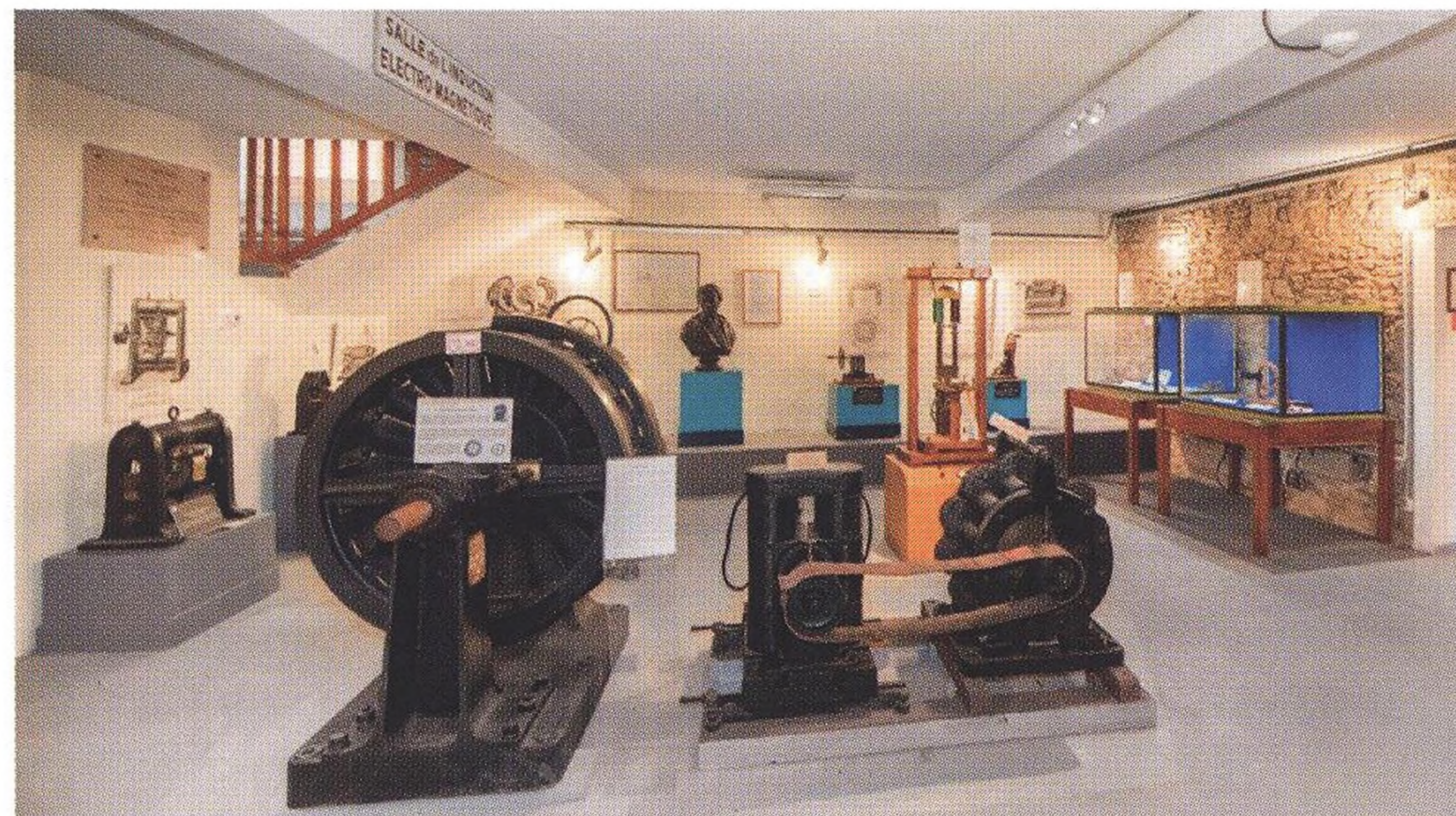

FYZIKÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Svět André-Marie Ampèra
(1775–1836)

288

František Jáchim

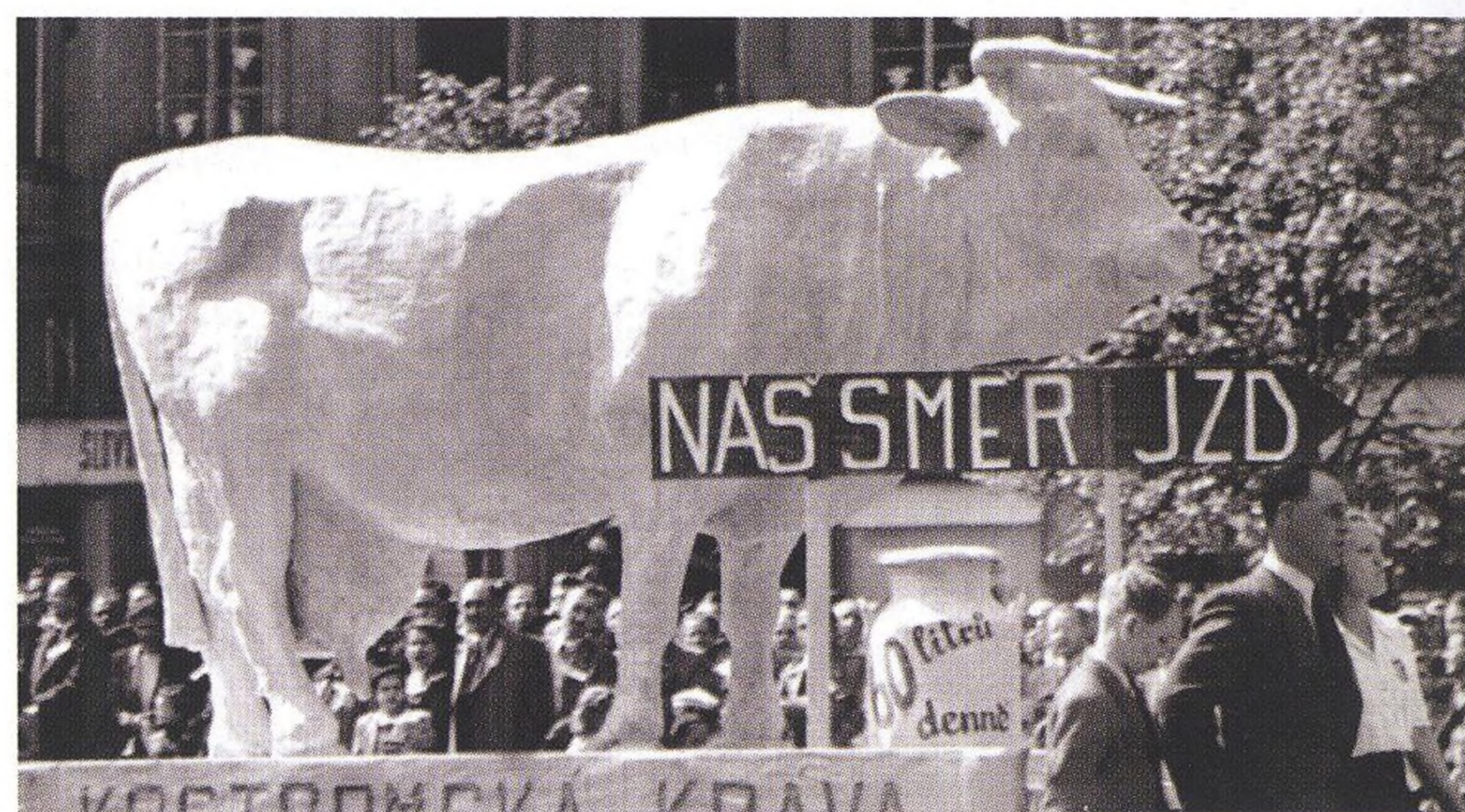

HISTORIE FYZIKY

Popularizace vědy pod kontrolou
(1952–1989)

302

Doubravka Olšáková

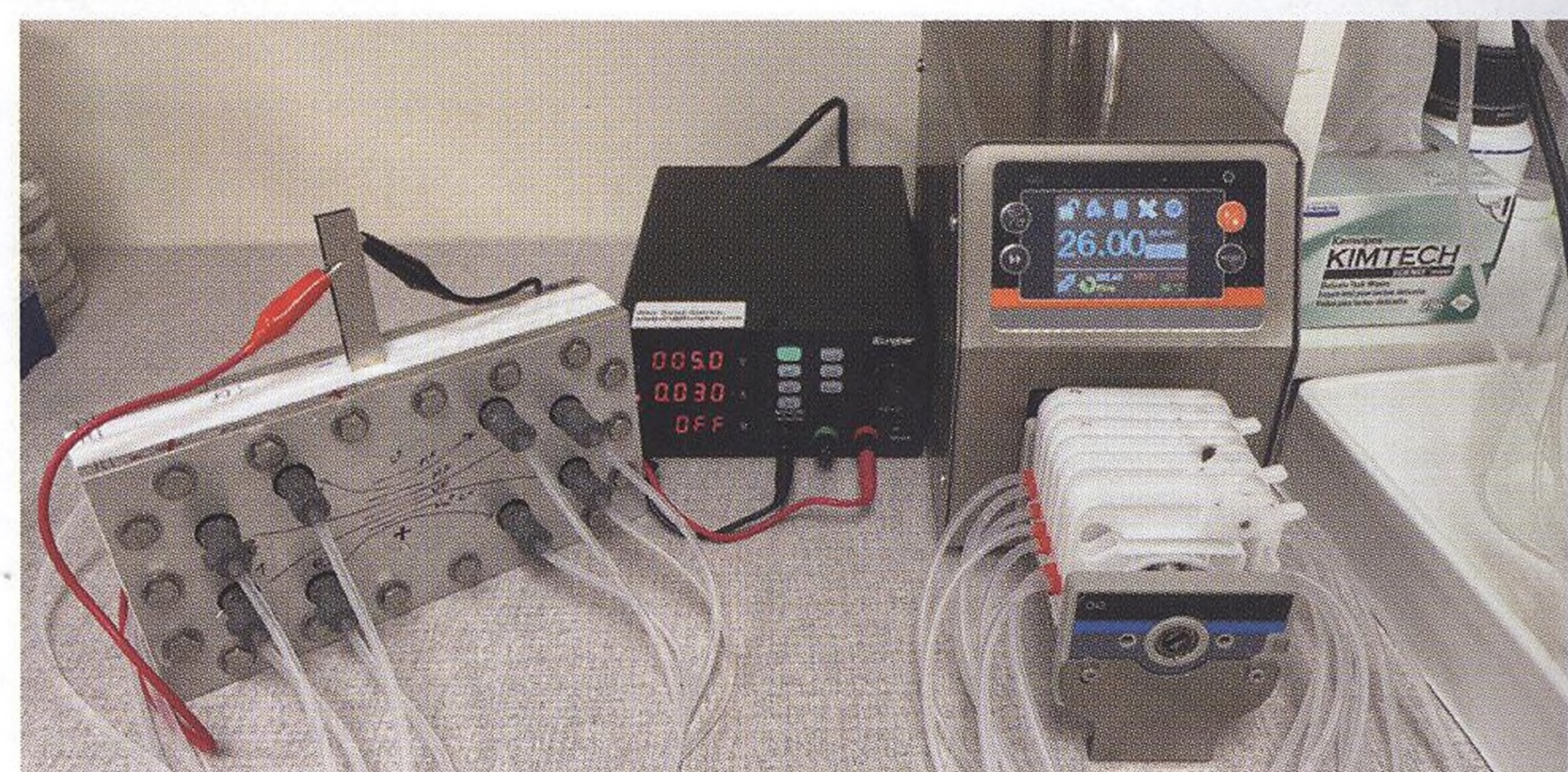
ZPRÁVY

ALFA Mars

306

Nový projekt bude pátrat po životě na Marsu
jako předvoj před přistáním prvních astronautů

Jana Žďárská

ZPRÁVY

Hvězdy jsou jak sedmikrásky nad Brnem 308

Jana Žďárská

Spinkaloritronika 310

Naděje, jak snížit spotřebu energie v odvětví informačních technologií budoucnosti

Jana Žďárská

ROZHOVOR

CQ UMa – hvězda na celý život 312

Se Zdeňkem Mikuláškem o chemicky pekuliárních hvězdách, lásce k hudbě a nadšení pro vzdělávání

Zdeněk Mikulášek, Jana Žďárská

LIDÉ A FYZIKA

Profesor Martin Černohorský se dožívá stovky 323

Jana Musilová, Marie Fojtíková

LIDÉ A FYZIKA

Profesor Miloslav A. Valouch (1903–1976) – osudy nadějného českého fyzika ve víru 20. století 326

Klement Valouch, Jan Valenta

RECENZE

Soudružka, hvězdárny a ČAS 337

Podnětná kniha o Luise Landové-Štychové

Stanislav Holubec: *Nešťastná revolucionářka. Myšlenkový svět a každodennost Luisy Landové-Štychové*

Jan Valenta

RECENZE

Recenze skript „Aktivní galaktická jádra jako relativistické systémy“ 341

Autoři: Vladimír Karas, Jiří Svoboda a Michal Zajaček, vydáno jako Lecture Notes Slezskou univerzitou

Pavel Kroupa

Obrázek na obálce: Světelné vlny kontrolující elektronové svazky umožní propojení elektronové mikroskopie a fyziky ultrarychlých procesů v materiálech. Neelastická interakce volných elektronů s optickým polem v okolí nanostruktur či ponderomotorickým potenciálem optických vln vede ke generaci elektronových pulzů s délkou v oblasti attosekund (10^{-18} s).

Ilustrace ke článku M. Kozáka, str. 267–281. Koláž: J. Valenta.